

El-fiskeundersøkelser i Friarfjordelva, Lebesby kommune og Neptunelva, Båtsfjord kommune

Rapport

Naturtjenester i Nord AS

2016

Forord

I juni 2016 utførte Naturtjenester i Nord AS ungfiskregistreringer i elver i nærheten av settefiskeanlegg i Finnmark for å avdekke eventuelle forekomster av rømt settefisk i elvene. Undersøkelsene var et oppdrag fra Fiskeridirektoratet. Feltarbeidet er gjennomført av Rune Muladal. I tillegg deltok Stig-Arne Andreassen fra Fiskeridirektoratet region Nord.

Rune Muladal
Daglig leder
Naturtjenester i Nord AS

Bakgrunn

På oppdrag fra Fiskeridirektoratet skulle Naturtjenester I Nord AS undersøke elvene Friarfjordelva som ligger i Friarfjorden i Lebesby kommune og i Neptunelva som munner ut ved Neptunbruket i Båtsfjord.

Bakgrunnen for undersøkelsen er at Fiskeridirektoratet ønsker å få gjennomført fiske med elektrisk fiskeapparat ved settefiskanlegg i områder der det potensielt kan stå rømt ungfisk og smolt i elv eller bekk nær settefiskanleggene. Hensikten med prosjektet er å finne individer som eventuelt har rømt fra anlegget.

Målet med undersøkelsen er å øke kunnskapen om drypprømming fra settefiskanlegg og å følge opp anlegg der det eventuelt blir gjort funn.

I Finnmark skulle følgende lokaliteter undersøkes:

13140 Friarfjord,

29796 Neptunbruket.

Metode

Det ble benyttet el-fiskeapparat av typen Geomega (Paulsen - apparat) innstilt på lav spenning og høy frekvens. I den grad det var mulig ble elvas bredde fisket fra munning til vandringshinder. I begge elvene var det fortsatt smeltevann og kaldt og fisket ble gjennomført før en antatt potensiell smoltutvandring. Forholdene for undersøkelsen i begge elvene var gode, med solskinn og oppholdsvær. Begge elvene ble undersøkt den 20 juni av Rune Muladal. I tillegg deltok Stig-Arne Andreassen fra Fiskeridirektoratet region Nord. I prosjektet skulle Friarfjordelva og Neptunelva undersøkes. I tillegg gjennomførte vi registrering i Skoleelva som ligger ca 200 meter fra Neptunbruket.

Resultater

Friarfjordelva

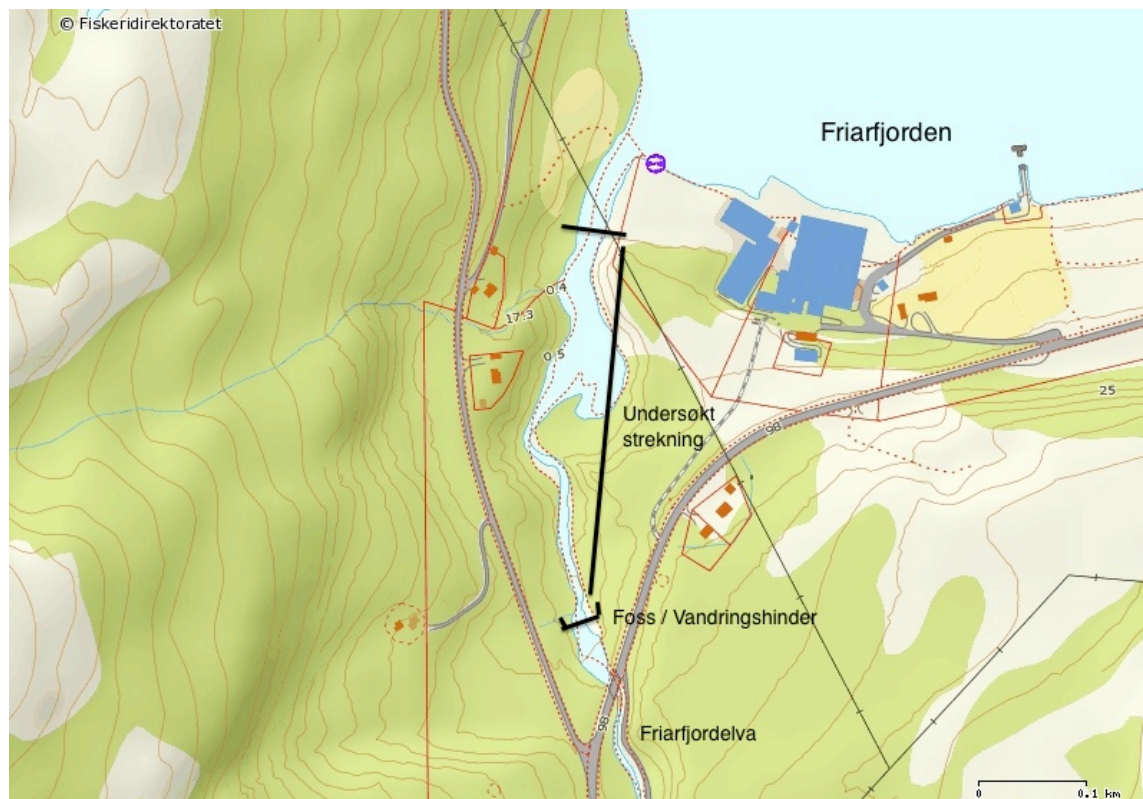
Friarfjordelva ble undersøkt under middels vannføring. Det var fortsatt noe snø i fjellene og elva var fortsatt kald på grunn av smeltevann. Det ble el-fisket fra munningen til vandringshinder ca 600 meter fra sjøen. Hele elvas bredde ble undersøkt med unntak under fossen der det er for stridt til å el-fiske. Elva er generelt relativt stri, og bunnforholdene består av stor stein og blokk. Vandringshinderet er en 10-15 meter lang foss over et berg. I de nederste delen av elva nært munningen er det noe finere substrat (grus og stein).

Totalt var elvestrekningen fra sjø til vandringshinder 600 m med bredde på 2-4 meter. Tilgjengelig areal var ca 1500 m² og av dette ble om lag 1000 m² elfisket (67 % av arealet). Det arealet som ikke ble fisket var i hovedsak sterke stryk, områder som er dårlige standplasser for ungfisk.

Fangsten besto av 5 trepigga stingsild som alle ble fanget nederst i elva mot munningen. Det ble ikke fanget ørret eller laksunger. En større laksefisk (ca 1 kg) slapp unna i en liten fossekulp som ligger under vandringshinderet. Det var ikke mulig å se art. Fisken var derimot blank og muligens fisk som har kommet fra havet.

Det er ikke noen egen produksjon av laksefisk under vandringshinderet i Friarfjordelva. Det ble ikke fanget laks- eller ørretunger. De naturlige forholdene for begge artene er marginale da egnet areal for gyting og oppvekst er minimal. Det er en liten kulp nedstrøms vandringshinder der eventuell feilvandrende fisk potensielt kan samle seg.

I Friarfjordelva er det en gammel laksetrapp forbi fossen. Laksetrappa er derimot ødelagt og fungerer ikke i dag.

Figur 1. Oversikt over undersøkt strekning i Friarfjordelva. Blå bygningsmasse er smoltanlegget.

Figur 2. Nedre del av Friarfjordelva.

Figur 3. Vandringshinder med gammel defekt laksetrapp i Friarfjordelva

Figur 4. Øvre del av Friarfjordelva rett nedstrøms vandringshinder.

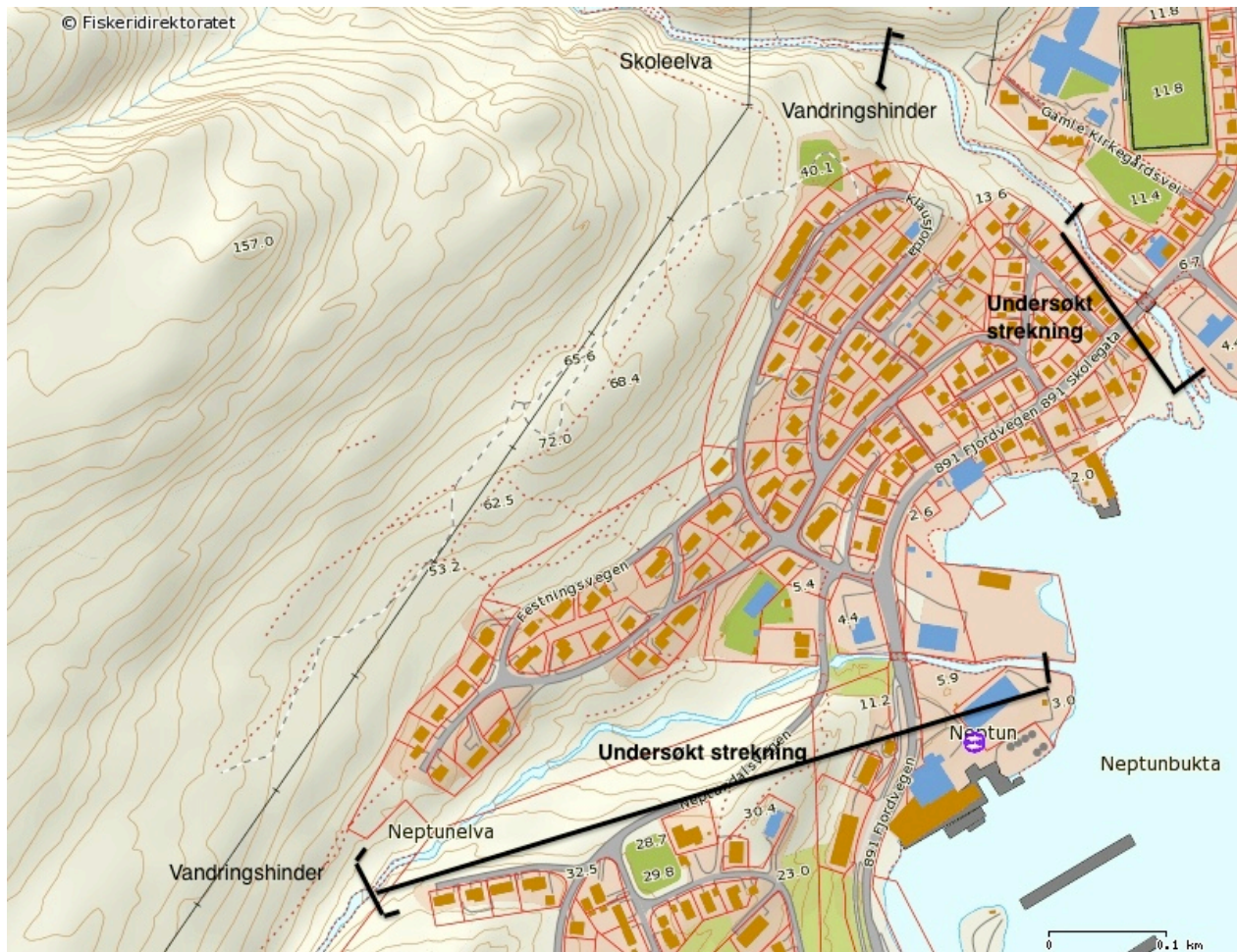
Neptunelva

Neptunelva ved Neptunbruket i Båtsfjord ble undersøkt under normal til stor vannføring. Det ble el-fisket på en strekning på ca 800 meter fra sjøen til vandringshinder. Elva er generelt stri, og elvebunnen består i hovedsak av stor stein, med innslag av blokk. I nedre deler er det noe finere substrat (stein og stor stein). Enkelte partier var for stridt til el-fiske.

Totalt var elvestrekningen fra sjø til vandringshinder ca 800 m med bredde på 2-4 meter. Tilgjengelig areal var rundt 2500 m² og av dette ble ca 1250 m² el-fisket (50 %). Arealet som ikke ble fisket besto i hovedsak av sterke strykområder, områder som er dårlige standplasser for ungfisk.

Det ble fanget to røyeunger på 6-8 cm (2 års alder). Dette gir en svært lav tetthet av ungfisk og det anses elvestrekningen at det ikke foregår noen ungfiskproduksjon av laksefisk. Røyeungene er mest sannsynlig fisk som kommer fra areal oppstrøms vandringshinder.

Det er generelt gode oppvekstområder i elva, men det er begrensede gyteområder for anadrom laksefisk. Det er ingen større kulper i elva som medfører at mulighetene for suksessrik overvintring av eventuell rømtfisk er marginale.

Figur 5. Oversikt over undersøkt strekning i Neptunelva og Skoleelva i Båtsfjord.

Figur 6. Utløpet av neptunelva.

Skoleelva

Skoleelva munner ut ca 200 meter fra Neptunbruket. Elva skulle i utgangspunktet ikke undersøkes i dette prosjektet. Vi undersøkte derimot etter enighet med representant fra Fiskeridirektoratet den nederste delen av elva. Vi fanget en røyeunge (7 cm) på ca 200 m² el-fisket areal. Elva er stri med få standplasser for ungfisk.

Figur 7. . Bildet viser Skoleelva

Konklusjon

- Det ble ikke funnet laksunger i noen av elvene. Det var ikke rømt ungfisk i noen av elvene på det undersøkte tidspunktet.
- Det var en større fisk (ca 1 kg) i Friarfjordelva som ikke kunne artsbestemmes da den ikke lot seg fange med el-fiskeapparatet.
- Innerst i Båtsfjorden kommer det ut en større elv - Storelva. Denne elva kunne vært undersøkt. Det er tenkelig det ligger et ferskvannslag inne i hele Båtsfjorden og potensielle rømminger kunne vandre opp i denne elva som er en større elv.

